

SKRÓTOWCE

W języku polskim istnieją wyrazy, które powstały w wyniku skrócenia nazw kilkuwyrazowych i połączenia ich pierwszych liter, głosek lub sylab.

Takie wyrazy nazywamy skrótowncami.

Podział skrótowców

W zależności od tego, w jaki sposób zostały one utworzone i jak je wymawiamy, skrótowce dzielimy na:

- **literowce** – wyraz składający się z pierwszych liter wyrazów wchodzących w skład pełnej nazwy. Wymawiamy je tak, jakbyśmy odczytywali poszczególne litery alfabetu.

np. PKO – (pe – ka – o),

NBP – (en – be – pe) itp.

- głoskowce – wyrazy składające się z pierwszych głosek wyrazów tworzących pełną nazwę np.

PAN, GUS, OBOP, ZUS itp.

- sylabowce – wyrazy składające się z pierwszych sylab lub innych grup głosek wyrazów tworzących skracaną nazwę np. Polfa (Polska Farmacja), Pafawag (Państwowa Fabryka Wagonów), itp.

- skrótowce mieszane – wyrazy powstałe w sposób niejednolity z połączenia pierwszych liter, sylab lub głosek np.

Cepelia (Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego),

CBOS (ce – bos) Centrum Badań Opinii Społecznej

Trudności ortograficzno- językowe

- ◉ w literowcach i głoskowcach wszystkie litery (poza przyimkiem i spójnikiem) piszemy wielkimi literami GPOSiR – Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- ◉ skrótowce odmieniają się tak jak rzeczowniki – GUS – zapisy GUS-u, GOSiR-ze,
- ◉ w zdaniach orzeczenie powinno mieć tę samą formę co skrótowiec np. PKP (Polskie Koleje Państwowe) zmieniły rozkład jazdy pociągów.

Ćwiczenie

ZOZ, NIK, Pagart, Polfilm, ZUS, ONZ, BOR,
Polfa, SPATiF

Podane skrótowce wpisz w odpowiednie
rubryki tabeli.

Literowce	Głoskowce	Sylabowce	Mieszane

Ćwicz dalej:

- utwórz właściwe formy orzeczeń w czasie przeszłym:

WSiP (wydać) nowy podręcznik do języka polskiego.

PZU (sponsorować) wyprawę w Andy.

ASP (przyjąć) w tym roku dwudziestu nowych studentów.

Skróty-zasady ortograficzne i interpunkcyjne

Nie stawiamy kropki po skrótach:

- oznaczających nazwy polskich jednostek monetarnych np. złoty, grosz, po skrótach oznaczających jednostkę odległości, wagi, czasu,
- po skrótach zakończonych ostatnią ostatnią literą skracanego wyrazu,

- jeżeli skrót oznacza wyraz w przypadkach zależnych (wszystkie oprócz M. i W.) i ta forma nie jest zakończona na tę samą literę, co skrót, wtedy stawiamy kropkę np. praca mgr. Kozłowskiego.
- Decyzja mjr. Sucharskiego.

Kropkę postawimy:

- po skrótach zakończonych tą samą literę, co skracany wyraz np. profesor – prof.
- po każdej literze skrótu nazwy wielowyrzowej np. p.n.e. (przed naszą erą),
- po ostatniej literze skrótu nazwy wielowyrzowej, jeśli drugi i kolejne zaczynają się od spółgłoski np. itd.